

HOOFDSTUK EEN

BUITEN DE MUREN

“Je bediening moet sterven!” Ik herinner me deze woorden alsof ze gisteren tegen me werden gezegd. Toch is het al meer dan tien jaar terug. Op dat moment had niemand iets ergers tegen mij kunnen zeggen. Na bijna vijf jaar kwam zoiets kostbaars tot een einde. Ik was stomverbaasd en jankte erom als een klein kind. Dit was mijn ‘baby’! Hoe kon God nou zeggen dat ik het los moest laten?

COME TO THE CROSS

Het begon allemaal in een christelijk familiecamp. Ik was vijftien jaar oud. Onder een prachtige sterrenhemel vroeg ik God mijn leven te nemen en mij te gebruiken zoals Hij wilde. Wat er toen gebeurde, kan ik bijna niet omschrijven. Het was alsof God mij optilde en zei: “Paul, Ik heb je nodig.” Ik weet dat dit theologisch gezien helemaal niet klopt. God heeft namelijk niets nodig. Hij is volmaakt in Zichzelf. En toch vroeg de Vader deze jonge tiener of hij met Hem mee wilde werken. Ik accepteerde.

De avond daarop pakte ik na de aanbiddingsdienst in het kamp mijn gitaar. Samen met mijn vrienden ging ik naar het strand om God daar te aanbidden. Dit deden we avond na avond. Elf dagen lang. Huilend, lachend, biddend, knielend en dansend op het strand. Een vuur was in ons hart ontstoken. Als ik toen eens had geweten hoe diep deze vlam zou branden...

Jesus has Left the Building

Wat er tijdens het kamp gebeurde, bleef daar niet achter. Het vuur ging met ons mee naar huis. Op de terugreis naar Winnipeg nodigde ik mijn nieuwe vrienden bij mijn ouders thuis uit. Daar kwamen we bij elkaar om te zingen en God te aanbidden. We vonden het heerlijk om bij Jezus te zijn. We begonnen met z'n tienen, maar na een paar maanden zaten er vijftig jonge mensen opeengepakt in het souterrain van ons huis. Wij wisten dat God een vuur had ontstoken dat zich zou verspreiden.

Op een middag kwam een groepje van ons bij elkaar om onze toekomstvisie te bespreken. We voelden dat God ons riep om vanuit ons huis naar een openbare locatie te gaan. We besloten activiteiten te organiseren onder de naam 'Come to the Cross' en maandelijkse jongerenbijeenkomsten te houden. Ze zouden bestaan uit muziek, aanbedding, onderwijs over Jezus en gebed om jongeren te bevrijden van hun problemen.

We hielden onze eerste openbare samenkomst in september 1988 in een kerkelijk centrum. Meer dan honderd jongeren stonden voor de deur te wachten. Dit gebeurde maand na maand. Een jaar later kwamen er maandelijks meer dan zeventienhonderd tieners naar de soms wel vier uur durende diensten. We zongen en dansten net als koning David. Ik denk nog vaak aan deze tijd terug. Deze honderden jongeren kwamen niet af op een geweldige band, een gelikte organisatie, of om te worden vermaakt met een oppervlakkige semi-professionele presentatie van religie. Het was puur. Het was echt. Het was gepassioneerd en de leiders stonden op gelijk niveau met de bezoekers. Zowel de sprekers als de medewerkers van het aanbiddings- en gebedsteam waren allemaal onder de twintig.

Sommige oudere kerkleiders uit onze omgeving vroegen ons sceptisch hoe God ongetrainde jongeren ooit voor zo'n grote verantwoordelijkheid zou kunnen gebruiken. De religieuze elite in het vierde hoofdstuk van

Buiten de muren

Handelingen stelde hetzelfde soort vragen toen een paar ongeletterde vissers Jeruzalem ondersteboven keerden met het koninkrijk van God. Ik denk dat ik als zeventienjarige jongen over het algemeen een betere leider was dan nu. Ik werkte in afhankelijkheid van de Heilige Geest en niet door middel van foefjes die ik later tijdens trainingen leerde. Helaas kun je leren studeren zonder openbaring, preken zonder zalving, en leiden door woorden in plaats van door zelf een voorbeeld te zijn. Bediening werd een gewoonte, en ik kwam op het punt dat ik mij moest bekeren van het vertrouwen in mijn eigen kunnen. Ik moest terug naar het begin: afhankelijk zijn van Jezus.

Omdat we in die tijd niet precies wisten wat we aan het doen waren, hadden we de hulp van de Heilige Geest heel hard nodig. We kwamen 's ochtends voor de bijeenkomst om tien uur bij elkaar om de geluidsinstallatie op te zetten. We oefenden altijd kort en bestelden dan een bak met kip voor tijdens de lunchpauze. Na de lunch trokken we ons terug in een kleine, donkere kelderkamer van het gebouw en lagen daar op God te wachten tot de dienst begon. We wachtten soms vijf tot zes uur op het horen van zijn stem. Soms biddend en soms slapend, maar meestal biddend. God gaf ons instructies voor alles wat Hij die avond wilde doen. We werden in die kamer zo gevoelig gemaakt, dat we elke kleine verandering in het waaien van de wind van de Geest op konden pikken. God openbaarde elke keer zijn verlangens voor de dienst. Is dat niet wat God graag wil?

Een van de effecten van deze lange 'wachttijden' was dat er wonderen en genezingen plaats begonnen te vinden. Op een avond voor de Come to the Cross-dienst zei God tegen mij dat er een doof iemand zou komen. God wilde die persoon genezen en Hij verzekerde mij ervan dat Hij het juiste moment daarvoor zou aangeven.

Jesus has Left the Building

Tijdens het zingen bleef ik God vragen naar het moment van de genezing. Er kwam geen antwoord. Toen het tijd werd voor de mededelingen, hoorde ik de Heilige Geest ineens “Nu!” zeggen. Aanvankelijk vond ik dit nogal een ongelukkig tijdstip (de mededelingen zijn zo ‘ongeestelijk’), maar omdat discussiëren met iemand die altijd gelijk heeft nutteloos is, stopte ik middenin een zin en vroeg ik of iemand in de zaal een dove vriend had meegebracht.

Uit de honderden jongeren was er een die aan één oor volledig doof was. Hij kwam naar voren en we deden een test om erachter te komen wat hij wel en niet kon horen. Na mijn gebed deden we de test opnieuw. We merkten al snel dat God de jongen had genezen. De zaal explodeerde in enthousiasme en geloof. Binnen no-time vormde zich spontaan een rij van mensen die genezing nodig hadden. God deed die avond heel veel wonderen. Sommigen waren op krukken naar de dienst gekomen en renden aan het eind van de avond door de zaal. Tranen stroomden, harten werden bemoedigd en God werd verheerlijkt. Het was een heilig moment.

“IK WIL DIT BUITEN DE MUREN DOEN”

Tijdens het grootste deel van mijn tienerjaren bevond ik mij in een plaatselijke opwekking. We hadden duizenden jongeren binnen zien komen. Velen van hen werden door ons werk volgelingen van Jezus. We zagen talloze wonderen en honderden tieners kwamen geestelijk tot leven. Het hield maar niet op. Ik had grote plannen voor deze bediening. We hoopten wereldwijd kerken te gaan stichten en ik dacht dat ik de rest van mijn leven met deze mensen zou blijven werken. Niets op aarde was belangrijker voor mij. Toen God plotseling tegen mij zei dat Hij ermee

Buiten de muren

wilde stoppen, begreep ik er dan ook niets van. Ik huilde en rouwde. Ik zei tegen Vader dat Hij dit moest bevestigen aan de andere leden van ons team.

In de volgende teambijeenkomst bleek iedereen hetzelfde gevoel te hebben. God wilde Come to the Cross stoppen. Er was geen enkele aanwijzing dat het succes minder zou worden. Sterker nog, we zagen in het laatste jaar meer vrucht en groei dan ooit. Ik begreep het niet, maar ik wist dat God het zei, dus gehoorzaamden we Hem en hielden we onze laatste dienst in september 1992.

We sloten spetterend af. Samen vierden we alles wat we God tijdens deze geestelijke opwekking onder jongeren hadden zien doen. Er was zowel opwinding als verdriet, omdat dit geweldige werk ophield te bestaan.

Ik bracht die avond een boodschap die nog toepasselijker was dan ik me toen realiseerde. Ik voelde dat God een tipje van de sluier had opgelicht van de reden waarom Hij dit werk wilde stoppen. Hij was zichtbaar onder ons aan het werk, maar het meeste van wat Hij deed bleef tussen de vier muren van ons kerkgebouw. Tijdens de laatste dienst zei ik: “God wil dit *buiten de kerkmuren* doen.” God verlangde ernaar Zichzelf zichtbaar te maken in de wereld daarbuiten. Jezus verliet het gebouw.

Eerlijk gezegd had ik geen idee wat God met ‘buiten de muren’ bedoelde. God wilde dat Come to the Cross zou sterven omdat Hij iets nieuws wilde beginnen. Op de een of andere manier wist ik wat er zou gebeuren als we niet zouden stoppen. We zouden het nieuwe niet alleen missen, maar ons er misschien zelfs tegen hebben verzet. Toen ik op de volgende maandagochtend wakker werd, zei ik tegen God: “Ik ben er klaar voor, kom maar op!” Ik had geen idee wat deze frisse beweging van

Jesus has Left the Building

God inhiel, maar ik had zeker niet verwacht dat de volgende tien jaar van mijn leven gevuld zouden zijn met pijn, teleurstelling en verwarring. God maakte mij klaar.

EEN VOORGANGER DIE NIET NAAR DE KERK WIL

Na *Come to the Cross* gaf ik mij volledig aan het dienen van mijn plaatselijke gemeente. Ik was jong, enthousiast en vol visie op wat ik in de kerk kon doen. Ik steeg al gauw op de ‘ladder van de bediening’ en kwam onder de aandacht van het leiderschap. Als snel werd ik leider van het jeugd- en evangelisatiewerk. Hier was ik dan, nog maar net twintig jaar oud en in het leiderschap van een grote, ‘succesvolle’ kerk. Ik zat samen met de oudsten in het kerkbestuur, waar ik werd getraind voor leiderschap. Maar, iets in mij begon te sterven. Ik begon *de vraag* te stellen.

Weet jij wat *de vraag* is? Het is de vraag die verandering teweegbrengt. Het is de reformatie-vraag. Het is de vraag die Maarten Luther stelde op die beruchte dag waarop hij de stenen trappen van de kathedraal beklom om boete te doen voor zijn zonden. Met bloedende knieën vroeg hij zichzelf af: ”Waarom? Waarom doe ik dit? Waarom doen wij dit?” Kinderen vragen instinctief wat de meeste ouderen niet meer vragen. Zij zijn voortdurend bezig met leren, aanpassen en veranderen, terwijl wij in een diepe slaap van passiviteit zijn gevallen. Misschien is *de vraag* wel de reden waarom jij dit boek leest.

Ik begon een afkeer van het georganiseerde ‘christendom’ te krijgen. Ik ontdekte dat ik mij voortdurend afvroeg *waarom*. Waarom besteedden we zoveel tijd aan ons bouwproject, terwijl de huwelijken van onze leiders stuk liepen? Waarom moesten onze leiders gekort worden op hun

salaris om in de steeds groeiende financiële nood voor ons gebouw te kunnen voorzien? Waarom verspilden we zoveel tijd met uit te zoeken hoe we de kerk konden organiseren, terwijl er aan de overkant van de straat verloren en verwonde mensen leefden? Waarom besteedden we duizenden dollars en vele uren aan evangelisatiewerk, zonder veel vrucht te zien? Waarom waren we allemaal stiekem eenzaam, zelfs al zagen we elkaar drie of vier keer per week tijdens kerkactiviteiten?

In deze periode kreeg ik de gelegenheid voorganger te worden in een kleine gemeente, net buiten de stad. Zo'n nieuwe uitdaging had ik heel hard nodig. Mijn visie op bediening in de kerk moest nodig nieuw leven ingeblazen worden. Ik aanvaardde de baan, met het naïeve idee dat ik als voorganger tenminste kon voorkomen in sommige van de valkuilen terecht te komen die ik in mijn vorige kerk had ervaren. Ik zat ernaast. Alhoewel ik het op dat moment niet zag, leidde God mij naar een desillusie waarin ik ging verlangen naar iets anders. Hij bracht me precies naar waar ik moest zijn.

De vraag bleef me achtervolgen, en elke zondagochtend op weg naar de kerk vroeg ik mijzelf af: "Waarom?" Een jaar lang kreeg ik elke zaterdagavond hetzelfde depressieve gevoel wanneer ik aan de volgende kerkdienst dacht. Wat gebeurde er met mij? Mijn geloof in wat ik deed nam steeds verder af.

Ik denk dat ik in die tijd veel verschillende dingen voelde. Als 'voorganger' stond ik onder zware druk om dingen te laten gebeuren. Ik haatte het gevoel dat ik een toneelspeler was. Hoe nadrukkelijk ik ook zei dat iedere gelovige een geestelijk mens is, het kwam niet aan. Ik streed tegen honderden jaren traditie die iets anders zeiden. Het was groter dan ik. Ik had ook het gevoel dat de mensen die ik leidde eigenlijk helemaal geen 'voedsel' meer nodig hadden. Elke gelovige komt op het punt dat

Jesus has Left the Building

hij zichzelf en anderen moet kunnen voeden. We hebben zóveel kennis tot onze beschikking. Waarom blijven zoveel christenen onvolwassen? Ik begon ook te beseffen dat ik eenzaam was binnen de muren van de kerk, en dat ik buiten die muren geen vrienden had. Wat ik deed was totaal niet relevant voor de maatschappij en de cultuur om mij heen. En al helemaal niet voor de jongere generaties.

Begrijp je waar ik het over heb? Heb je ook het gevoel dat er iets niet klopt? Onze cultuur lijkt grote moeite te hebben met het ‘instituut religie’. Zien zij misschien iets dat wij niet zien?

ORGANISCH?

Ik wil je graag een algemene definitie geven van wat ik met het begrip ‘organische kerk’ bedoel. Ik gebruik bewust het woord *algemeen*, omdat de rest van dit boek het beeld zal inkleuren. Zoek het woord ‘organisch’ maar eens op in het woordenboek en je zult ontdekken dat het dingen beschrijft die in verband staan met of behoren tot de klasse van scheikundige samenstellingen die een koolstofbasis hebben; alleen levende dingen bevatten koolstof. Daarom is organisch het woord voor *leven*, tot in de chemische constructie. Wanneer iets organisch is, leeft het of is het een product van iets dat leeft. De Kerk is een levend, ademend wezen. Het is het lichaam van Jezus.

Organisch kan ook slaan op iets dat vrij is van alle synthetische chemicaliën of geïnjecteerde toevoegsels. Dit bedoelen we met organisch of biologisch voedsel. Het is schoon, basic, gezond, en dichtbij de natuur. Jammer genoeg kunnen we veel van onze gemeenten niet op deze manier typeren. Zij zijn geïnjecteerd met synthetisch materiaal. Met een door mensen gemaakte giftige substantie van de vleselijke natuur.

Wat we traditiegetrouw ‘kerk’ noemen, bestaat meestal uit twee eenheden. Het is een mix van mechanische en biologische elementen, bij elkaar gehouden door een vorm van fusie. De twee eenheden zijn: het instituut kerk en de organische Kerk. Je kunt het zien als een levende plant die is samengegroeid met een levenloze zijden plant. De zijden plant ziet er echt uit, maar leeft niet en produceert geen vrucht. Deze anorganische kunstplant wordt ten onrechte ‘kerk’ genoemd. Dat doet de volgende vraag rijzen: “Is deze organisatie in staat de basisopdracht van Christus’ bediening op aarde te vervullen?” Te vaak zien we dat de mechanische elementen het echte leven van de organische leden beperken en onderdrukken.

Zelf vind ik het heerlijk om samen met Gods kinderen te zijn. Maar vaak mengt zich iets in onze relaties en gemeenschap. Dit subtiele maar erg machtige systeem van waarden en praktijken lijkt niet geworteld te zijn in Jezus. Ik gebruik vaak de volgende (soms humoristische) synoniemen om deze belemmering te beschrijven: instituut kerk, georganiseerde kerk, het religieuze systeem, het systeem, de gezamenlijke machine, het monster, het gebouw, de matrix. In dit boek doe ik meerdere keren uitspraken die de rechtmatigheid van de ‘kerk’ aan de kaak stellen. Als ik dit doe, bedenk dan dat ik het niet over de echte Kerk (bestaand uit alle gelovigen in Christus) heb, maar over de organisatie die ‘kerk’ wordt genoemd.

Wat bedoel ik precies met ‘het gebouw’? Waaruit zien we Jezus weglopen? Wellicht zie je de kerk als een instituut wanneer je (een aantal van) de volgende ideeën over de kerk aanhangt of accepteert:

- het is een plaats waar je naartoe gaat
- het gebeurt op een speciale dag van de week
- er is een professional die jou vertelt wat je moet doen

Jesus has Left the Building

- het enige dat er van jou gevraagd wordt is aanwezig te zijn en mee te betalen in de kosten
- er is een hiërarchische structuur
- samenkomsten zijn belangrijker dan mensen
- er zijn comités
- er zijn programma's
- er is een gemeenschappelijke visie
- het heeft een gemeenschappelijke naam
- het scheidt zich af van andere gelovigen
- men is bezorgder over de structuur dan over echte voldoening
- kwaliteit wordt opgeofferd voor kwantiteit

Ik loop het risico verkeerd begrepen te worden. Misschien denk je dat ik tegen structuur ben. Dat is niet wat ik probeer te zeggen. Structuur is een kenmerk van het leven zelf. Structuur verwijderen is volkomen voorbijgaan aan productiviteit. Ons lichaam zou niet in staat zijn ook maar iets te doen als het niet in balans werd gehouden door ons skelet en spieren. Wij zouden letterlijk een klodder op de vloer zijn, niet in staat tot enige activiteit die noodzakelijk is om ons in leven te houden. Maar, zijn de structuren die we 'kerk' noemen op de juiste wijze toegepast? De kerk zoals we die vandaag de dag kennen ziet er totaal anders uit dan toen ze werd geboren. Maar dingen beginnen te veranderen.

De structuur moet veranderen wanneer de inhoud iets totaal nieuws is. Nieuwe wijn moet je volgens Jezus in nieuwe wijnzakken doen. Het christendom zoals wij dat kennen, is aan het veranderen. Haar uiterlijke vorm zal iets zijn dat wij al heel lang niet meer hebben gezien. Misschien wel in geen tweeduizend jaar.

Buiten de muren

Waarschijnlijk heb ik nu je aandacht te pakken. Geloof me, als je mee gaat in dit avontuur, dan zul je versteld staan van waar we uitkomen. Jezus leidt de weg.